

Lk 1:43 Ongetrouwd zwanger. Fijne Advent... *Mintijteer!*

D-V 3 dec 2017 v5

Z'bommel, 10/12'17; IJmuiden, 16/12'18, **Arnhem Koepelkerk 22/12'19**

Liturgie zo mo 9:00, 10:45

KOM ERBIJ

- Wij bezingen de HEER: z. *Breng ons samen* (Sela); *Vul dit huis met uw glorie*
  - Hij ontvangt ons (votum/groet) – z. **Ps 146:1,23** (<http://www.denieuwepsalmberijming.nl/berijmingen/psalm-146>)
  - Hij spiegelt ons aan Zichzelf – z. **Ps 146:4,5** (<http://www.denieuwepsalmberijming.nl/berijmingen/psalm-146>) - gebed
- Kinderlied** (kinderen naar hun groep)

LUISTER

- Lezing: Lk 1:8-17, 24-45 – z. *De Heer is mijn herder*
- Preek (n.a.v. Lk 1:43) – z. **Opw 630** (*Vader u bent goed*)

REAGEER

- met danken, bidden, geven – z. **Opw 599** (*Kom tot de Vader*)
- & blijf op Zijn **zegen** leven – z. *Amen*

[dia 1] Wie nu luistert, hier of ergens anders, broers, zussen in Christus,

Op deze dia zie je het boek *Mintijteer*. Die titel ademt teerheid. Toen ik deze preek een paar jaar terug schreef, was het niet zo lang in het Nederlands uit. Een jonge Duitse vrouw schreef het, Esther Maria Magnis. Als kind had ze een bijzondere Godservaring, maar als studente raakte ze Hem kwijt, maar Hij heeft haar kennelijk teruggevonden. Ondanks heftige gebeurtenissen. Deze preek gaat over **Gods teerheid**. Als het je aanspreekt, of juist niet, kun je altijd ook dit boek proberen.

Teerheid is iets anders dan romantiek. Laten we dan vooral ophouden met zoete romantiek over Elisabeth of Maria. Wat hen overkomt, is nogal wat. De arts Lukas vertelt over hun intieme zwangerschappen, beide plotseling, totaal onverwacht. De een onnatuurlijk laat, de ander onbehoorlijk vroeg. Je zult maar ruim boven de 50 zwanger worden. Lekker. En dan Maria. Een tienermoeder. Ongetrouwd zwanger. Dat leidt dus tot praatjes. Ik weet niet hoe u of jij deze Adventsweken beleeft, maar deze aanstaande moeders was het niet alleen maar een fijne Advent.

Daarom wil ik vanochtend graag dat we vooral **Gods tere zorg** voelen voor deze twee *kwetsbare* mensen. Als een zorgzame Vader had God om te beginnen al een engel naar Maria toe gestuurd. Wat voor onopvallend meisje ze ook was, GóD “keek wél naar haar om”, dat was de boodschap. En hoe! Door háár uit te kiezen. Voor nogal een bijzondere taak.

En nu ze net zwanger is, zo pril, nu kijkt keek God opnieuw naar haar om. In dit dorpje in Judea. Vooral hier, bij deze ontmoeting van twee zwangere vrouwen, blijkt **[dia 2]** hoe fijngevoelig **Gods zorg** is. Zijn **zorg is fijngevoelig en teer: voor Elisabeth (1), voor Maria (2), en voor iedereen die over hen hoort (3)**.

Voor Elisabeth (1)

Ja, ook voor Elisabeth. Want met Zacharias en

Elisabeth begint Lukas. Zacharias heeft zijn vrouw duidelijk weten te maken wat top-engel Gabriël hem had gezegd. **[dia3]** Waarschijnlijk met zo'n schrijftafeltje van was, het kladblok van toen; met een kras-pen. Als Elisabeth merkt dat ze zwanger is, gaat ze eerst 5 maanden weg uit haar klets-dorp, naar familie ergens. Maar vanaf die 6^e maand is ze zó zichtbaar zwanger, dat ze teruggaat naar huis. Ze moet er toch een keer doorheen, door alle geklets over haar toestand. De kleine kring van burens en familie zal ze zelf wel iets verteld hebben. **[terug naar dia 2]**

Heeft ze ook verteld van die profetie van Gabriël? Die had gezegd: deze zoon zal met de heilige Geest vervuld worden. *Al vanaf de moederschoot*. Nou nou. Dat klinkt alsof haar zoon een profeet gaat

worden. Precies! Dat had Gabriël gezegd: met de geest en de kracht van de profeet Elia zal hij als een bode de komst van God aankondigen. De komst van **WIE**? Van God zelf! Wat mag dat betekenen? Bij alle raadselachtigheid weet Elisabeth één ding: vroeger deden mensen meewarig over haar, ‘ach, die kinderloze vrouw’ – maar nu: ‘De HEER heeft zich mijn lot aangetrokken’. Gods tere zorg voor een oude vrouw!

En wat overkomt Elisabeth nu ze weer terug thuis is? Staat nicht of achternichtje Maria voor de deur! En wat er dán gebeurt! Elisabeth heeft nog niet eens Maria’s verhaal gehoord, ze hebben elkaar alleen nog maar begroet, of de Heilige Geest neemt de boel over. Moeders hier zullen zich, vermoed ik, herinneren dat ze voor het eerst hun kindje hebben voelen bewegen. Het leeft! Maar hier gebeurt nog wel wat meer. Elisabeth voelt haar kindje *opspringen*. Op een opvallende manier. Alsof hij een *vreugdesprong* maakt. Lijkt me lastig, in zo’n kleine ruimte, maar Elisabeth voet het. En ze wordt ook zelf vervuld met de Heilige Geest. Haar kind, of liever: de Heilige Geest neemt meteen haar stem over. De Geest die de kleine Johannes-in-wording vervulde, maakt ook van zijn moeder even een profetes. Een spreekbuis van de Geest.

Nou, spreekbuis? Een **toeter**! Een megafoon! Elisabeth zet echt een keel op. Er staat zelfs een heel officieel woord: **proclameren**. Vroeger moest een stadsomroeper luidkeels op de markt proclameren – bijvoorbeeld dat er in het vorstenhuis een prins was geboren. Nou, dat is wat Maria hier hoort. Ze moet onmiddellijk beseft hebben dat Elisabeth hier iets *overkomt*. Dit is geen praatje dat alleen voor haar oren bestemd is. Elisabeth doet hier luidkeels een officiële proclamatie. Ja, officieel. Maar dan wel volgens het protocol van een ander Koninkrijk. Niet op een stadsplein in Jeruzalem, namens koning Herodes – maar in dat kleine klets-dorp waar Zacharias en Elisabeth woonden. Namens God zelf.

Ook Elisabeth zelf zal meteen daarna gedacht hebben: wat is me dan nu overkomen? En dat is voor haar, en ook voor Zacharias, een enorme **bevestiging**. De zwangerschap zelf was dat al: Zacharias had dus gelijk. Maar nu zijn ook déze woorden van Gabriël in vervulling gegaan, overduidelijk: dit kind zou van de moederschoot aan vervuld worden met de Geest. Nou, dat werd hier voelbaar en hoorbaar. Elisabeth had zich 5 maanden verborgen gehouden. Maar dankzij deze ontmoeting met Maria kan ze de mensen onder ogen komen, zonder onzekerheid. Haar buikje is absoluut geen raar ongelukje. Het was Gabriël die deze ontmoeting had gearrangeerd. *Hij* had Maria verteld dat Elisabeth ook zwanger was. Een hint! Waar je **Gods fijngevoelige zorgzaamheid** in mag proeven. Ook voor deze oudere vrouw met haar vreemde zwangerschap. Die ze nu niet meer kán, maar ook niet meer hóeft te verbergen. Wat mensen ook zeggen, vol vertrouwen beseft Elisabeth nu: ja, ik draag een kind – een wonderlijk kind. Met een wonderlijke toekomst.

Voor Maria (2)

Diezelfde tere zorg heeft God natuurlijk ook voor Maria.

Want die had een week (of zo) eerder alleen nog maar gehoord wat haar allemaal *zou* overkomen. Met al háár onzekerheid is ze naar dat dorpje in Judea gereisd. En nu hoort ze wat Elisabeth hier uitschreeuwt: ‘Maria! Jij gezegende onder de vrouwen!’ Wát zegt Elisabeth? Zoiets had die engel in Nazareth ook tegen haar gezegd: ‘Maria, jij begenadigde!’ Wat weet Elisabeth in vredesnaam, en hoe? Ik heb nog geen woord verteld. En wat roept ze nu? ‘En gezegend de vrucht van je schoot’. Wat weet ze van mijn schoot? Ze zegt dat ik zwanger ben. Ik, zwanger! Precies wat die engel zei. En zij is het ook! Wat zegt ze nu? Haar kindje sprong in haar schoot omhoog!

Maar wat zei ze nou vlak daarvoor nog?

‘Wie ben ik dat de moeder van *mijn Heer* naar mij toekomt.’

Ik? De moeder van haar HEER?!? Mijn kindje, haar HEER? Wat had de engel in Nazareth gezegd? Hij zal Zoon van de Allerhoogste genoemd worden. Hij zal de troon van zijn vader David krijgen. Koning

over Jakob, tot in eeuwigheid. Eeuwigheid. Eeuwigheid... Aan zijn koningschap zal geen einde komen.... Hoe weet Elisabeth dit? En het is dus waar. Ik ben zwanger. En mijn kind....

Wat zullen ze elkaar in de armen gevallen zijn, deze twee vrouwen. Wat een tranen van blijdschap, van herkenning. Tijdens zwangerschappen schijnen vrouwen al labieler te zijn... Nou, hier gaan ze helemaal los. Maria, met een lied. En Elisabeth zal haar daarna háár verhaal verteld hebben. En o ja, Zacharias zit zwijgend bij. Maar knikt ook blij mee.

Wat een fijngevoelige zorg van onze HEER! Die HEER die de schoot van Maria niet te min vond, die Maria niet te min vond, die Elisabeth niet te min vond. Wat een bemoediging voor de oude Elisabeth en tienermoeder Maria. *Mintijteer*.

Voor wie van hen horen (3)

Dit raakt mij zelf al genoeg, maar toch nog één stapje.

Die fijngevoelige zorg van de HERE God is er ook voor ons – maar die zorg zelf is ook teer en kwetsbaar; zwak, onopvallend. Je kunt er heel gemakkelijk overheen schreeuwen. Want wat lezen wij nu helemaal, 20 eeuwen later? Iets over twee vrouwen, in een kletsdorp in een bezet landje, een uithoek van het Romeinse Rijk. Kom op zeg. Begint hier een wereldreligie rond ene Jezus? Toch niet in zo'n kletsdorpje?

Maar dit is wat we hebben. Deze woorden over twee vrouwen. Geen Jezus die hier nú blinkend door het dak zakt en ons toespreekt. Nee, ik zie niks. Geen wonderen op afroep. Wonderen zijn een soort *zijwieltjes*. Als je leert fietsen. Maar geloven, dat is als die zijwieltjes er af zijn. De echte fietswielen waar ons geloofsvertrouwen op rondfietst, dat zijn dit soort tere woorden, tere verhalen die we aan elkaar mogen doorvertellen.

Maar voor sommigen is deze ontmoeting van twee zwangere vrouwen misschien helemaal niet bemoedigend. Je zult maar single zijn gebleven. Of kinderloos. Die pijn kan ik niet wegnemen. Ik weet niet of het mooie van deze ontmoeting toch bij je kan 'landen'. Misschien verwijt je God wat Hij jou *niet* gaf. Daar zit verdriet. Maar tussen je geworstel en tranen door – ik hoop dat je hier iets kunt proeven dat God *tóch* zorgzaam is. Voor deze twee vrouwen. Maar misschien ergens ook in jouw leven?

Anderen vinden dit gepraat over Gods zorg, dat tere, misschien juist veel te *soft*. Is de kerk niet veel te vrouwelijk geworden, veel te feminien? Is onze tijd niet die van de 4^e Muskietier, meer voor mannen, maar dan christelijk. Bergbeklimmen en boomstamwerpen in Schotland en zo. Daar mag u van alles van vinden. Zoals ik in het begin zei, van mij mag al die zoete romantiek rond Advent en Kerst er ook af. Maar het evangelie van Jezus begint wel met een kwetsbare oude vrouw en een ongetrouwde tienermoeder. Voor hun viel Jezus' Advent, Jezus Komst, *niet* alleen maar in de categorie: sjonge wat fijn allemaal. Iedereen vond er wat van; ze hadden echt steun nodig. Maar die kreeg ze. Van God zelf. Die zorgde dat Jozef Maria trouw bleef, dat Maria naar Elisabeth ging. En dat Elisabeth een keel opzette, ook tot haar eigen verbazing en bemoediging. Als *érgens* iets te proeven is van fijngevoelige zorg van de HERE God, dan toch hier bij deze twee zwangere vrouwen. Wat een ontmoeting! De wederzijde bemoediging spat eraf. Doe dat maar es na!

Want die onderlinge zorg, die aandacht, met of zonder woorden, dat mag nog steeds kenmerkend zijn voor een kerkgemeenschap zoals wij hier. Dan maar *soft*. Dan maar geen spierballentaal.

Daarvoor kun je altijd nog in de politiek terecht. Hier doen we het met een fijn spinnenweb van tere, onopvallende woorden en daden. Laten we daar samen maar verder aan spinnen.

Noem je dat vrouwelijk? Dan maar vrouwelijk. De kerk is zeker ook vrouwelijk. Bruid van Christus. En we spinnen hier op aarde onze uitzet bij elkaar. Met liefde. Door om te zien naar elkaar en naar anderen, oud of jong, single of getrouwd. Onze God laat ons graag delen in Zijn fijngevoeligheid.

Laten we meedoen in Zijn zorgzaamheid. *Mintijteer*.

AMEN